

BUDAPEST, XIV. KERÜLET, FISCHER ISTVÁN UTCA (ALMÁDI UTCA – PASKÁLMALOM UTCA KÖZÖTT) (HRSZ. 40088)

Gázvezeték építése

Lelőhely-azonosító: 67381

KULCSSZAVAK: őskor?, réteganyag

BUDAPEST, DISTRICT XIV, FISCHER ISTVÁN STREET (BETWEEN ALMÁDI STREET AND PASKÁLMALOM STREET) (PLOT NO. 40088)

Gas pipeline construction

Site ID: 67381

KEYWORDS: Prehistory?, layer finds

2021. szeptember 14-én gázvezeték nyomvonalán az Almádi utca felől indulva az úttest alatt, a déli szegélykősor mellett, 40 cm széles, 110 cm mély árkot ástak az eddig közművek által megkímélt területen. A vezeték kb. 33 fm után a 134–136. házszám előtt, az úttest alatt átvezetve az épülő lakópark telekhatárához futott be. A megrendelést a földmunka megkezdésének napján küldték meg a Múzeumnak, ezért kora délután, a megfigyelés idején a fejtöredékek kivételével már az árok visszatöltésénél és tömörítésénél tartottak. A metszetfalak azonban még 50 cm, illetve a fejtöredékek környezetében teljes mélységig láthatóak maradtak.

Az úttest felszíne az Almádi utcai fejtöredék felé 113,10–113,25 mBf között emelkedik. Az 5–10 cm vastag aszfaltburkolat alatt a 20 cm vastag, kevert, planírozott talaj, alatta mintegy 30 cm vastagságban kötött, sötét szürkésbarna, kőzetlisztes homok feltalaj látszott. A réteg az Almádi utca felé eső keleti fejtöredéknél megvastagodott, a réteg alja a felszíntől –50 centiméterről –80 centiméterre süllyedt. A megvastagodó rétegben tapasztalt töredékek, illetve néhány kisebb kézzel formált őskori (?) edénytöredék és állatcsont-szilánk volt. Mivel az északkeleti árkfal a visszatöltés miatt nem látszott, a mélyedés mesterséges voltát nem lehetett

Archaeological monitoring of the gas pipeline route was carried out on September 14, 2021. Starting from Almádi Street, a trench 40 cm wide and 110 cm deep was excavated beneath the roadway, along the southern kerbstone line, in an area previously unaffected by utility works. After approximately 33 linear meters, the pipeline was led beneath the road in front of house numbers 134–136 and continued toward the boundary of a newly constructed residential development. The request for archaeological supervision was submitted to the Museum on the day earthworks began; therefore, at the time of the afternoon inspection, backfilling and compaction were already underway, except for the terminal pits. The trench walls, however, remained visible to a depth of approximately 50 cm, and in the vicinity of the terminal pits to full depth.

The road surface rises toward the Almádi Street terminal pit between 113.10 and 113.25 m a.B.S.l.* Beneath the 5–10 cm asphalt layer, a 20 cm-thick mixed, levelled layer was observed, underlain by approximately 30 cm of compact, dark greyish-brown, rock flour-rich sandy topsoil. This layer thickened at the eastern terminal pit on the Almádi Street side, where its base deepened from

* above Baltic Sea level

alátámasztani. A visszatöltés miatt nem bukkant fel az altalaj, ezért objektumokat sem sikerült megfigyelni. A humuszos rétegben elvéve akadt szórványlelet.

Az altalaj a nyugati árokvégen 50 cm mélységben jelentkezett, sárgásbarna átmenet után sárga homok volt az árok aljáig. Kelet felé az eredeti felszín enyhén emelkedhetett, az Almádi utcai fejtödről az útépitéskor a 20–30 cm mély bolygatás már elpusztította a humuszos szintet.

A Fischer István utca páratlan oldalán épülő Cordia Thermal lakópark helyén régészeti feltárások folytak (Kraus 2020, BTM A ltsz. 10042-2023, 10821-2023, 11698-2025), ezért régészeti jelenségek felbukkanására itt is lehetett számítani. Új információ a területtel kapcsolatban, hogy az úttest alatt szinte azonnal megjelent a humuszos réteg maradványa, így régészeti jelenségekkel már viszonylag kis mélységű földmunkáknál, közműépítéseknel is számolni kell.

RÉSZTVEVŐK: Gyenes Gábor régésztechnikus

Gyenes Gábor

Irodalom

- Kraus 2020 • Kraus, Dávid: Budapest, XIV. kerület, Fischer István utca 123. (hrsz. 40091/14) Társasház építése. *ArcheoBudaPest* 2020/06 <https://doi.org/10.64602/ABP.2020.06>
- BTM A ltsz. 10042-2023 • Kraus, Dávid: Budapest, XIV. kerület, Fischer István utca 123. (hrsz. 40091/14). Feltárási jelentés, 2022. Budapesti Történeti Múzeum Adattár, Dokumentációs gyűjtemény ltsz. 10042-2023
- BTM A ltsz. 10821-2023 • Kraus, Dávid: Budapest, XIV. kerület, Fischer István utca 125. (hrsz. 40091/13). Feltárási jelentés, 2021-2022. Budapesti Történeti Múzeum Adattár, Dokumentációs gyűjtemény ltsz. 10821-2023
- BTM A ltsz. 11698-2025 • Tóth, Farkas Márton: Budapest, XIV. kerület, Fischer István utca 125./Egressy út 113/j-k (hrsz. 40091/13). Feltárási jelentés, 2025. Budapesti Történeti Múzeum Adattár, Dokumentációs gyűjtemény ltsz. 11698-2025

–50 cm to –80 cm below the surface. Within this thickened deposit, plaster fragments, as well as a few small handmade prehistoric (?) pottery fragments and animal bone splinters were found. Since the northeastern trench wall had been obscured by backfilling, the possible artificial nature of the depression could not be confirmed. Due to the backfill, the subsoil was not reached and no archaeological features could be observed. Stray finds were recovered from the humus layer.

The subsoil appeared at 50 cm depth at the western end of the trench, consisting of a yellowish-brown transition layer followed by yellow sand down to the base of the trench. Toward the east, the original surface may have risen slightly; at the Almádi Street terminal pit, previous road construction had already destroyed the humus horizon at a depth of 20–30 cm.

As archaeological excavations have been conducted at the site of the Cordia Thermal residential development on the odd-numbered side of Fischer István Street (Kraus 2020; BHM A Inv. no. 10042-2023, 10821-2023, 11698-2025), the occurrence of archaeological features was also anticipated in the present area. A new observation is that remnants of the humus layer were encountered almost immediately beneath the roadway, indicating that archaeological features may be expected even at relatively shallow depths during earthworks and utility installations.

CONTRIBUTORS: Gábor Gyenes (archaeological field technician)

Gábor Gyenes

References

- Kraus 2020 • Kraus, Dávid: Budapest, XIV. kerület, Fischer István utca 123. (hrsz. 40091/14) Társasház építése (Budapest, District XIV, 123 Fischer István Street (plot no. 40091/14) Condominium construction project). *ArcheoBudaPest* 2020/06 <https://doi.org/10.64602/ABP.2020.06>
- BHM A Inv. no. 10042-2023 • Kraus, Dávid: Budapest, XIV. kerület, Fischer István utca 123. (hrsz. 40091/14). Feltárási jelentés, 2022 [Budapest District XIV, 123 Fischer István Street (plot no. 40091/14). Excavation report, 2022]. Budapest History Museum Archive, Documentation Collection Inv. no. 10042-2023
- BHM A Inv. no. 10821-2023 • Kraus, Dávid: Budapest, XIV. kerület, Fischer István utca 125. (hrsz. 40091/13). Feltárási jelentés, 2021-2022 [Budapest District XIV, 125 Fischer István Street (plot no. 40091/13). Excavation report, 2021-2022]. Budapest History Museum Archive, Documentation Collection Inv. no. 10821-2023
- BHM A Inv. no. 11698-2025 • Tóth, Farkas Márton: Budapest, XIV. kerület, Fischer István utca 125./Egressy út 113/j-k (hrsz. 40091/13). Feltárási jelentés, 2025 [Budapest District XIV, 125 Fischer István Street / 113/j-k Egressy Road (plot no. 40091/13). Excavation report, 2025]. Budapest History Museum Archive, Documentation Collection Inv. no. 11698-2025